Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
L-serie

2025/1332

10.7.2025

UITVOERINGSBESLUIT (EU) 2025/1332 VAN DE COMMISSIE

van 9 juli 2025

betreffende de uitvoering van het landsgrensoverschrijdende Rail Baltica-project van de Europese vervoerscorridors Noordzee — Oostzee en Oostzee — Zwarte Zee — Egeïsche Zee overeenkomstig Verordening (EU) 2024/1679 van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van Uitvoeringsbesluit (EU) 2018/1723 van de Commissie

(Kennisgeving geschied onder nummer C(2025) 3944)

(Slechts de teksten in de Estse, Finse, Letse, Litouwse, Poolse en Zweedse taal zijn authentiek)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) 2024/1679 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 betreffende richtsnoeren van de Unie voor de ontwikkeling van het trans-Europees vervoersnetwerk, tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1153 en Verordening (EU) nr. 913/2010 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1315/2013 ([1]), en met name artikel 55, lid 1,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Naar verwachting zal het landsgrensoverschrijdende Rail Baltica-project een cruciale rol spelen om de werking van de Europese vervoerscorridors Noordzee — Oostzee en Oostzee — Zwarte Zee — Egeïsche Zee te waarborgen. De Rail Baltica-spoorlijn wordt een interoperabele en efficiënte spoorverbinding tussen Polen en de Baltische staten en, onrechtstreeks, Finland. Ze zal aansluitingen creëren tussen spoor-, zee-, lucht- en wegvervoer. De Rail Baltica-spoorlijn is een belangrijke ontbrekende schakel op de corridors Noordzee — Oostzee en Oostzee — Zwarte Zee — Egeïsche Zee en zal zo ook helpen om de regio te verbinden met Oekraïne en Moldavië, die van beide corridors deel uitmaken. Dat zal naar verwachting helpen om de emissievrije mobiliteit te stimuleren, in overeenstemming met de relevante CO_2-reductiedoelstellingen van de EU.

(2) Vanwege de huidige internationale context is de geostrategische waarde van de Rail Baltica-lijn aanzienlijk toegenomen. Bij de uitvoering moet rekening worden gehouden met haar bijdrage aan defensie, veiligheid en militaire mobiliteit.

(3) Het Rail Baltica-project heeft te kampen gekregen met buitengewone omstandigheden, zoals de uitbraak van de coronapandemie en de grootschalige oorlog van Rusland tegen Oekraïne, die de uitvoering van het project ernstig hebben verstoord. Daarom moet het tijdschema voor de uitvoering zoals vastgesteld in Uitvoeringsbesluit (EU) 2018/1723 van de Commissie ([2]) opnieuw worden geëvalueerd.

(4) De Rail Baltica-lijn is een snelle conventionele spoorlijn voor passagiers- en goederenvervoer. Ze moet helpen om alle Europese hoofdsteden met hogesnelheidstreinen te verbinden.

(5) De spoorlijn moet de drie Baltische staten in 2030 met het Europese spoorwegnet verbinden en in de gemeenschappelijke Europese spoorwegruimte integreren.

(6) De Rail Baltica-spoorlijn vormt de ruggengraat van het Europese spoorwegsysteem op basis van de Europese nominale standaardspoorbreedte van 1 435 mm (de EU-standaardspoorbreedte) in Estland, Letland en Litouwen. In de toekomst moet het net met die EU-standaardspoorbreedte in de regio geleidelijk worden uitgebreid, in overeenstemming met de nationale plannen om de spoorbreedte aan te passen.

([1]) PB L, 2024/1679, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj.
([2]) Uitvoeringsbesluit (EU) 2018/1723 van de Commissie van 26 oktober 2018 over het grensoverschrijdende Rail Baltica-project op de kernnetwerkcorridor Noordzee-Oostzee (PB L 287 van 15.11.2018, blz. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/1723/oj).

(7) Overeenkomstig artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2024/1679 moeten de lidstaten, onverminderd artikel 8, lid 5, van die verordening, het kernnetwerk uiterlijk 31 december 2030 voltooien. Bovendien is in artikel 8, lid 5, bepaald dat de uitvoering van projecten van gemeenschappelijk belang afhangt van de mate waarin die projecten voldragen zijn, de naleving van de wettelijke procedures op Unie- en nationaal niveau en van de beschikbaarheid van financiële middelen, zonder daarbij vooruit te lopen op de financiële toezeggingen van een lidstaat of van de Unie.

(8) Estland, Letland, Litouwen en Polen moeten alles in het werk stellen om de streefdatum van 2030 voor het kernnetwerk te halen. Vanwege de technische en financiële uitdagingen zal het Rail Baltica-project echter niet voor eind 2030 zijn voltooid.

(9) Gezien enerzijds de tijd en middelen die nodig zijn om de volledige Rail Baltica-spoorlijn aan te leggen en anderzijds het strategische belang om Estland, Letland en Litouwen zo snel mogelijk met het Europese spoorwegnet te verbinden, moet de lijn in twee fasen worden aangelegd.

(10) Tijdens de eerste fase, tot eind 2030, moet de basislijn van de Rail Baltica-spoorlijn worden aangelegd om Estland, Letland en Litouwen te verbinden met het Europese spoorwegnet. Tijdens de tweede fase moeten verdere elementen die essentieel zijn om het volledige potentieel van de Rail Baltica-lijn te benutten, worden uitgevoerd overeenkomstig Verordening (EU) 2024/1679.

(11) Om de Rail Baltica-lijn zo snel mogelijk open te kunnen stellen, moeten Estland, Letland en Litouwen haar tijdens de eerste fase als enkel spoor tussen Tallinn en Kaunas aanleggen. Om het landsgrensoverschrijdende verkeer op de Rail Baltica-lijn in de eerste fase op te voeren, moet Litouwen op het bestaande spoor met EU-standaardspoorbreedte van 1 435 mm op het traject tussen Polen en Kaunas installaties voor de subsystemen energie, besturing en seingeving kunnen invoeren.

(12) Deze indeling in fasen moet alle betrokken partners de zekerheid bieden dat de landsgrensoverschrijdende basisverbindingen voorrang krijgen en tegen eind 2030 zijn aangelegd.

(13) Estland, Letland, Litouwen, Polen en Finland moeten tijdens de planning en aanleg van de Rail Baltica-spoorlijn nauw samenwerken om te zorgen voor een gecoördineerde aanleg en een volledig interoperabele spoorlijn. De Rail Baltica-taskforce, die wordt voorgezeten door de Europese coördinator van de corridor Noordzee — Oostzee, moet de ministeries van Estland, Letland, Litouwen, Polen en Finland en de Commissie begeleiden om de coördinatie te ondersteunen, het project te sturen en een soepele uitvoering te bevorderen.

(14) Estland, Letland, Litouwen en Polen zijn overeengekomen de Rail Baltica-spoorlijn in nauwe samenwerking aan te leggen, samen met Finland.

(15) De Baltische staten moeten samenwerken met hun joint venture RB Rail AS, die blijft fungeren als projectcoördinator en als belangrijkste gesprekspartner voor de Rail Baltica-partners, namelijk Estland, Letland en Litouwen en hun nationale gelieerde entiteiten, in hun uitwisselingen met de Commissie om een coherente uitvoering te waarborgen. RB Rail AS en de nationale gelieerde entiteiten moeten het landsgrensoverschrijdende Rail Baltica-project uitvoeren conform de overeengekomen projectopzet.

(16) In dit besluit moeten de activiteiten en het tijdschema voor de voltooiing worden vastgesteld om het werk van de projectpartners te sturen en duidelijkheid te verschaffen aan de belanghebbenden die bij de uitvoering van het project betrokken zijn. Het moet ook de geactualiseerde uitvoeringsstrategie weerspiegelen op basis van geografische operationele tracés, zoals uiteengezet in de overeenkomst voor het projectbeheer die op 28 februari 2024 is gesloten tussen de joint venture RB Rail AS, de verantwoordelijke ministeries van Estland, Letland en Litouwen en de nationale gelieerde entiteiten van het Rail Baltica-project.

(17) Overeenkomstig artikel 55, lid 1, van Verordening (EU) 2024/1679 moet de Commissie dit besluit om de vier jaar of op verzoek van een betrokken lidstaat actualiseren.

(18) Aangezien het tijdschema en de maatregelen van Uitvoeringsbesluit 2018/1723 achterhaald zijn en de geopolitieke context veranderd is, moet dat uitvoeringsbesluit worden ingetrokken.

(19) De in dit besluit vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het in artikel 61 van Verordening (EU) 2024/1679 bedoelde comité,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp

In dit besluit worden de prioriteiten, de activiteiten en een tijdschema vastgesteld voor de uitvoering van het landsgrens-overschrijdende Rail Baltica-project (Tallinn-Pärnu-Riga-Panevėžys-Kaunas-Warschau, met een verbinding naar Vilnius), alsmede de bijbehorende governance- en rapportagebepalingen.

Artikel 2

Prioriteiten voor de eerste fase

1. Tijdens de eerste fase, tot en met 31 december 2030, geven Estland, Letland, Litouwen en Polen voorrang aan de aanleg en de voltooiing van de tracés Tallinn-Pärnu-Salaspils-Misa-Panevėžys-Kaunas-Warschau. Tijdens die fase wordt de verbinding van Riga en Vilnius met de Rail Baltica-spoorlijn gewaarborgd via het bestaande spoorwegnet.

2. In de eerste fase mogen Estland, Letland en Litouwen de Rail Baltica-spoorlijn aanleggen als enkel spoor tussen Tallinn en Kaunas, op voorwaarde dat er een bedding voor een dubbel spoor en voldoende inhaalsporen voor een vlotte exploitatie worden aangelegd.

3. Parallel aan de activiteiten van de eerste fase als bedoeld in de leden 1 en 2, mag Litouwen installaties voor de subsystemen energie, besturing en seingeving invoeren op het bestaande Europese spoor op het tracé tussen Polen en Kaunas.

4. Estland, Letland en Litouwen beginnen met activiteiten van de tweede fase vóór de eerste fase voltooid is, mits dit de voltooiing van de activiteiten van de eerste fase niet rechtstreeks of onrechtstreeks vertraagt.

Artikel 3

Prioriteiten voor de tweede fase

Het Rail Baltica-project wordt niet als voltooid beschouwd voordat Tallinn, Riga, Vilnius en Warschau met elkaar zijn verbonden via sporen met een Europese nominale standaardspoorbreedte van 1 435 mm (de EU-standaardspoorbreedte) op het hele traject.

Artikel 4

Activiteiten en tijdschema

1. Estland, Letland, Litouwen en Polen zorgen voor de uitvoering van de volgende activiteiten om de eerste fase van het Rail Baltica-project tijdig te voltooien:

a) voor het tracé Tallinn-Pärnu:

   (i) de aankoop van grond wordt uiterlijk 31 december 2026 voltooid;

   (ii) de aanleg van de spoorwegbedding begint uiterlijk 31 december 2025;

   (iii) de aanleg van het subsysteem spoorweginfrastructuur wordt uiterlijk 31 december 2028 voltooid;

b) voor het tracé Pärnu-grens tussen Estland en Letland:

   (i) het ontwerp van het subsysteem spoorweginfrastructuur wordt uiterlijk 31 december 2026 voltooid;

   (ii) de aankoop van grond wordt uiterlijk 31 december 2026 voltooid;

   (iii) de aanleg van de spoorwegbedding is uiterlijk 31 december 2026 voldoende gevorderd;

   (iv) de aanleg van het subsysteem spoorweginfrastructuur wordt uiterlijk 31 december 2028 voltooid;

c) voor het tracé grens tussen Estland en Letland-Salaspils:

(i) het ontwerp van het subsysteem spoorweginfrastructuur wordt uiterlijk 31 december 2026 voltooid;

(ii) de aankoop van grond wordt uiterlijk 30 juni 2027 voltooid;

(iii) de aanleg van de spoorwegbedding is uiterlijk 31 december 2026 voldoende gevorderd;

(iv) de aanleg van het subsysteem spoorweginfrastructuur wordt uiterlijk 31 december 2029 voltooid;

d) voor het tracé Salaspils-grens tussen Letland en Litouwen:

(i) het ontwerp van het subsysteem spoorweginfrastructuur wordt uiterlijk 31 december 2025 voltooid;

(ii) de aankoop van grond wordt uiterlijk 31 december 2026 voltooid;

(iii) de aanleg van de spoorwegbedding is uiterlijk 31 december 2025 voldoende gevorderd;

(iv) de aanleg van het subsysteem spoorweginfrastructuur wordt uiterlijk midden 2029 voltooid;

e) voor het tracé grens tussen Letland en Litouwen-Panevėžys:

(i) het ontwerp van het subsysteem spoorweginfrastructuur wordt uiterlijk 31 december 2027 voltooid;

(ii) de aanleg van de spoorwegbedding is uiterlijk 31 december 2027 voldoende gevorderd;

(iii) de aanleg van het subsysteem spoorweginfrastructuur is uiterlijk midden 2029 lopende;

f) voor het tracé Panevėžys-Kaunas:

(i) de aanleg van het subsysteem spoorweginfrastructuur (de bovenbouw van het spoor) is uiterlijk 31 december 2025 voldoende gevorderd;

(ii) de aanleg van de spoorwegbedding wordt uiterlijk 31 december 2028 voltooid;

(iii) de aanleg van het subsysteem spoorweginfrastructuur (de bovenbouw van het spoor) wordt uiterlijk midden 2029 voltooid;

g) voor het tracé Kaunas-Warschau (met een verbinding met Vilnius):

(i) de aankoop van grond wordt uiterlijk 31 december 2026 voltooid, met uitzondering van het tracé Kaunas-Vilnius;

(ii) de aankoop van grond wordt uiterlijk 31 december 2027 voltooid voor het tracé Kaunas-Vilnius;

(iii) de aanleg van het subsysteem spoorweginfrastructuur wordt uiterlijk midden 2029 voltooid, inclusief de verbinding met Vilnius;

(iv) de spoorweginfrastructuur tussen de Litouws-Poolse grens en Marijampolė wordt uiterlijk 31 december 2028 voltooid om te zorgen voor een verbinding met de bestaande spoorlijn in de EU-standaardspoorbreedte van 1 435 mm;

(v) de spoorweginfrastructuur op het tracé Marijampolė-Kaunas wordt uiterlijk 31 december 2029 voltooid;

h) voor het tracé Warschau-grens tussen Litouwen en Polen:

(i) de moderniseringswerken aan de spoorweginfrastructuur op het tracé Warschau-Ełk worden uiterlijk 31 december 2029 voltooid;

(ii) het tracé Ełk-grens tussen Litouwen en Polen wordt uiterlijk 31 december 2030 voltooid;

i) voor alle tracés Tallinn-Pärnu-Salaspils-Misa-Panevėžys-Kaunas-Warschau:

(i) het ontwerp van het subsysteem elektrificatie wordt uiterlijk 31 december 2027 voltooid;

(ii) het ontwerp van het subsysteem besturing en seingeving wordt uiterlijk midden 2028 voltooid;

(iii) de installatiewerken voor het subsysteem elektrificatie beginnen in het eerste kwartaal van 2027;

(iv) de installatiewerken voor het subsysteem besturing en seingeving beginnen in het eerste kwartaal van 2028;

(v) de spoorweginfrastructuur wordt uiterlijk 31 december 2030 voltooid als een mix van enkel en dubbel spoor op een bedding voor een dubbel spoor voor gemengd verkeer, geschikt voor goederentreinen van minstens 740 m lang, geëlektrificeerd en met EU-standaardspoorbreedte;

(vi) het Europees beheersysteem voor het spoorverkeer wordt uiterlijk 31 december 2030 ingevoerd om volledig interoperabel te zijn overeenkomstig Richtlijn (EU) 2016/797 van het Europees Parlement en de Raad ([3]);

(vii) de dynamische testen beginnen vanaf 2030.

2. De activiteiten van de tweede fase van het Rail Baltica-project bestaan uit de resterende activiteiten die nodig zijn om ervoor te zorgen dat de Rail Baltica-spoorlijn volledig conform is met Verordening (EU) 2024/1679.

Artikel 5

Governance en rapportage

1. De Europese coördinator voor de corridor Noordzee — Oostzee, de vertegenwoordigers van de Commissie en de aangewezen vertegenwoordigers van Polen en Finland worden als waarnemers uitgenodigd op de vergaderingen van de raad van toezicht van RB Rail AS. RB Rail AS kan ook besluiten de Europese coördinator of de Commissie uit te nodigen voor strategische vergaderingen van de projectpartners.

2. De Rail Baltica-taskforce komt minstens tweemaal per jaar bijeen op uitnodiging van de Europese coördinator. Ze wordt geraadpleegd over strategische beslissingen voor het project. De Europese coördinator voor de corridor Noordzee — Oostzee houdt de Europese coördinator voor de corridor Oostzee — Zwarte Zee — Egeïsche Zee op de hoogte van ontwikkelingen in verband met het Rail Baltica-project die van belang zijn voor de twee corridors.

3. Na raadpleging van Estland, Letland, Litouwen en Polen verstrekt RB Rail AS aan de Europese coördinator voor de corridor Noordzee — Oostzee minstens eenmaal per jaar bijgewerkte schriftelijke informatie over de voortgang bij de uitvoering van de activiteiten in artikel 2 en deelt het, indien nodig, eventuele vertragingen mee, met vermelding van de redenen daarvoor en de genomen corrigerende maatregelen.

4. Indien overmacht gevolgen heeft voor het uitvoeringsprogramma en de financiering, overleggen de projectpartners en de Europese coördinator voor de corridor Noordzee — Oostzee om corrigerende maatregelen vast te stellen.

Artikel 6

Intrekking

Uitvoeringsbesluit (EU) 2018/1723 wordt ingetrokken.

([3]) Richtlijn (EU) 2016/797 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende de interoperabiliteit van het spoorwegsysteem in de Europese Unie (PB L 138 van 26.5.2016, blz. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/797/oj).

Artikel 7

Adressaten

Dit besluit is gericht tot de Republiek Estland, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Polen en de Republiek Finland.

Gedaan te Brussel, 9 juli 2025.

Voor de Commissie
Apostolos TZITZIKOSTAS
Lid van de Commissie